

Ida-Virumaa programm

Elluviimise ja rahastamise
aluspõhimõtted

Rahandusministeerium

2018 veebruar

Sisukord

1. Vabariigi Valitsuse tegevusprogramm.....	3
2. Programmi ettevalmistamine.....	3
3. Programmi eesmärk	4
4. Ministeeriumite plaanitavad tegevused Ida-Virumaal.....	5
5. Programmi oodatavad tulemused.....	7
6. Programmi elluviimise põhimõtted.....	8
7. Täiendav rahastamine	9
8. Programmi tulemuste seire.....	10
9. Edasine aja- ja tegevuskava programmi käivitamiseks	10
Lisa 1. Programmi tegevuste indikatiivne ettepanek aastateks 2018-2019	11
Lisa 2. Piirkonna omavalitsuste poolt esitatud ettepanekud toetatavateks tegevusteks.....	16
Lisa 3. Ministeeriumite vastused plaanitavate investeeringute, rakendatavate erimeetmete ning piirkonda viidavate asutuste või ametikohtade kohta	17

1. Vabariigi Valitsuse tegevusprogramm

Valitsusliidu aluspõhimõtte 8.7: Töötame välja Ida-Virumaa programmi, mis sisaldab vajalikke investeeringuid infrastruktuuri ja inimeste elukvaliteedi parandamisse.

Ülesanne: Ida-Virumaa programm

Vastutaja: riigihalduse minister

Kaasvastutaja: kõik ministrid oma vastutusvaldkonnas

Otsuse langetamise tasand: Vabariigi Valitsus

2. Programmi ettevalmistamine

Riigihalduse minister pöördus veebruaris 2017 Ida-Virumaa programmile¹ sisendi saamiseks kõikide ministeeriumite poole. Riigihalduse ministri eestvedamisel toimusid kohtumised piirkonnaga seotud ettevõtjate ja kohalike omavalitsuste esindajate, Riigikogu liikmete ning majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumi esindajatega.

Ministeeriumid esitasid esialgse informatsiooni Ida-Virumaale kavandatud suuremate investeeringute, kehtestatud erimeetmete, Ida-Virumaale viidavate töökohtade või asutuste kohta ning täiendavate arendusvajaduste kohta, mille osas puudub hetkel eelarveline ressurss, märtsis 2017. Esitatud informatsiooni on hiljem ajakohastatud ja ministeeriumite poolt täiendatud.

Omapoolse sisendi on andnud sotsiaalministeerium, siseministeerium, majandus- ja kommunikatsiooniministeerium, keskkonnaministeerium, haridus- ja teadusministeerium, kultuuriministeerium, kaitseministeerium, rahandusministeerium, justiitsministeerium ja maaeluministeerium. Ministeeriumite sisendit on täpsemalt kirjeldatud [peatükis 4](#).

Sisendi saamiseks Ida-Virumaa kohaliku omavalitsuse üksustelt pöördus ministeerium märtsis 2017 ka Ida-Virumaa Omavalitsuste Liidu ja Narva linnavalitsuse poole. Ida-Virumaa Omavalitsuste Liit peab programmi vajalikuks ning leiab, et programmi koostamisel peaks lähtuma Ida-Virumaa tegevuskava 2015-2020 viiest põhieesmärgist. Iga-aastase rahalise ressursi olemasolu korral on piirkonna kohalikud omavalitsused programmi elluviimiseks valmis konkreetse tegevuskava koostöös ministeeriumiga välja töötama.

Narva linnavalitsus toob vastuses välja, et esmatähtis on leida rahastamisallikas, mille kaudu Ida-Virumaa programmi rahastada. Alustada võiks ettevõtlus- ja infotehnoloogiainistri ettepanekust muuta keskkonnatasude seadust nii, et Ida-Virumaal tegutsevate põlevkiviettevõtete makstavatest saastetasudest läheb vähemalt 25% Ida-Viru programmi rahastamiseks. Olulisemad lahendamist vajavad probleemid on kõrge tööpuudus, sh varjatud tööpuudus, suhteliselt madal elatustase, madal sündimus ja väike laste osakaal, suur väljaränne ning selle tagajärjel Eesti keskmisega võrreldes kiiremini vananev elanikkond. Väljaränne on seotud peamiselt parema elatustaseme, töötingimuste ja karjäärivõimalustega piirkonnast väljaspool. Elanikkonna väljarände vähendamiseks tuleb investeerida uute (vähemalt keskmise

¹ Sõna „programm“ on siinkohal kasutatud toetusmeetme sünonüümina, mitte programmiga riigieelarve seaduse § 19 lg 5 tähenduses

palgaga) töökohtade loomisesse, turismi arengusse ja elukeskkonda parandavatesse objektidesse.

Kohtla-Järve linnavalitsus peab olulisteks eesmärkideks väljarände tempo aeglustamist, elanike paranenud tervist ja arenenud ettevõtlust.

Jõhvi vallavalitsuse seisukoht on, et Ida-Virumaa tegevuskava 2015-2020 kajastab suurt osa Ida-Virumaa vajadustest ning sobib programmi aluseks. Tegevuskava seniseks puuduseks on olnud ühtse rahastusmehhanismi puudumine ja vastutuse hajutatuse ministriumite vahel. Vajadus on programmi piisava kestlikkuse järele. Programmile tuleb tagada stabiilne rahastus, mis moodustaks riigieelarves ette nähtud nn baasosast ning fikseeritud protsendist iga-aastaselt Ida-Virumaalt laekuvatest keskkonnatasudest. Programm võiks jaotuda kaheks osaks – esimese osa moodustaks riigi poolt elluviidavad tegevused, teise osa moodustaks fond, millest võivad kokkulepitud eesmärkide saavutamiseks taotleda rahastust kohalikud omavalitsused, ettevõtlusorganisatsioonid ja ühendused.

Oma ettepanekud võimalike programmist rahastatavate tegevuste osas esitasid ka Sillamäe linn, Narva-Jõesuu linn ja Ida-Viru Ettevõtluskeskus.

Ida-Virumaa programmi elluviimise ja rahastamise aluspõhimõtete koostamisel on lähtunud ministriumite, piirkonna kohalike omavalitsuste ja teiste partnerite ettepanekutest. Programmi aluseks on Ida-Virumaa tegevuskavas 2015-2020² seatud eesmärgid. Programmi eesmärgid võivad programmi elluviimise jooksul täpsustuda.

3. Programmi eesmärk

Programmi eesmärk on Ida-Virumaa majanduse elavdamine ja piirkonna elukeskkonna atraktiivsuse suurendamine, nooremaeliste väljavoolu pidurdamine ning läbi piirkonna eelisarendamise mahajäämuse vähendamine teistest Eesti piirkondadest.

Programmi eesmärk ühendab endas Ida-Virumaa tegevuskava 2015-2020 esimese ja teise alasuuna eesmärgid. Ida-Virumaa arengueesmärkide saavutamiseks on võtmetähtsusega just majanduskeskkonna arendamine. Majanduskeskkond peab soosima uusi investeringuid ja senisest kõrgemat ettevõtlusaktiivsust ning aitama piirkonnas sissetulekute taset ja tööhõivet suurendada. Piirkonna jätkusuutlikuks arenguks on oluline majanduse mitmekesistamine, et piirkonda põlevkivil põhineva tööstuse tegevuse mahtude järk-järguliseks vähenemiseks ette valmistada. Perioodil 2016-2023 toimub vanemate keskkonnanõuetele mittevastavate energiablokkide järkjärguline kasutamise lõpetamine mahus 501 MW. Aastaks 2031 suletakse ülejäänud tolmpõletusplokid ning olemasolevatest ja ehitatavatest suurematest tootmisvõimsustest jääb järgi 2 keevkihttehnoloogial plokki ja Auvere elektrijaam koguvõimsusega 700 MW.

Elukeskkond peab võimaldama Ida-Virumaa ettevõtetel kvalifitseeritud tööjõu osas teiste Eesti piirkondadega edukalt konkureerida ning soodustama elanike, eelkõige noorte, väljarände pidurdumist.

Ida-Virumaa programm peab olema selgelt fookuseeritud ning toetama järgmiste Ida-Virumaa tegevuskava 2015-2020 alaeesmärkide saavutamist:

² Ida-Virumaa tegevuskava 2015-2020 <http://www.fin.ee/ida-virumaa-tegevuskava-2015-2020>

- ettevõtlusaktiivsus on suurenenud;
- ettevõtluskeskkond on atraktiivne investoritele ja ettevõtlusega alustajatele;
- piirkond on atraktiivsem turistidele;

Riigi tegevust Ida-Virumaa arendamisel ja programmi eesmärkidesse panustamist vaadatakse kolmest vaatenurgast:

- 1) teadaolevad kavandatavad ja elluviidavad investeeringud ning tegevused Ida-Virumaa arendamiseks;**
- 2) olemasolevate toetusmeetmete mõju suurendamine Ida-Virumaa arendamiseks;**
- 3) täiendavad tegevused programmi eesmärgi saavutamiseks.**

Riigi kavandatud ja elluviidavatest investeeringutest ning tegevustest Ida-Virumaa arendamiseks, sealhulgas avaliku sektori töökohtade viimiseks Ida-Virumaale, antakse ülevaade järgmises peatükis ning [lisas 3](#).

Olemasolevate toetusmeetmete mõju suurendamise osas tehakse ettepanekud Vabariigi Valitsuse kabinetistiingile esitatavas memorandumis.

Ettepanekud täiendavate tegevuste kohta aastatel 2018-2019 on toodud [lisas 1](#).

4. Ministeeriumite plaanitavad tegevused Ida-Virumaal

Sisendina Ida-Virumaa programmile töid ministeeriumid välja **suuremad investeeringud, mida lähiaastatel Ida-Virumaal kavandatakse**. Kavandatavate investeeringute riikliku rahastamise summa kokku on ligikaudu 200 mln eurot. Enamasti on tegemist investeeringutega, mida rahastatakse välisvahenditest, näiteks investeeringud esmatasandi tervisekeskustesse, tööstusalade ja transpordi infrastruktuuri, riigigümnaasiumitesse, tegevused LEADER ja kalanduspiirkonna strateegiate elluviimiseks. Üldjuhul toetatakse välisvahenditest rahastatavatest meetmetest investeeringuid ja tegevusi üle Eesti ühetaoliselt, mistõttu aitavad need eduka taotlemise korral hoida Ida-Virumaa mahajäämust majandus- ja elukeskkonna osas teiste Eesti piirkondadega võrreldes senisel tasemel, kuid ei anna piisavat arengutõuget mahajäämuse likvideerimiseks.

Ida-Virumaale suunatud erimeetmeid rakendavad mitmed ministeeriumid. Enamasti on tegemist nõrgete tegevustega. Konkurentsivõimelises toetusprogrammides ei ole Ida-Virumaa investeeringutele teiste piirkondadega võrreldes eeliste andmine või eritingimuste loomine laialt levinud.

Sotsiaalministeerium annab läbi Töötukassa 2016-2018 ajutise meetmena Euroopa Globaliseerumise fondi vahenditest ja tööhõiveprogrammi eelarvest täiendavate tööturuteenuste ja töökohtade loomise toetust Ida-Virumaa suurkoondamistele reageerimiseks, et aidata tööle piirkonnas töö kaotanud inimesi ja vähendada kõrget regionaalset tööpuudust. Meetmete paketi maht perioodil 2016-2020 on kokku 7,7 mln eurot. 2018. aastal töötab Sotsiaalministeerium välja piirkondlikud tööturumeetmed nõrgemate tööturunäitajatega piirkondade (sh Ida-Virumaa) toetamiseks. Meetmete pakkumist alustatakse tõenäoliselt 2018. aasta lõpus.

Siseministeeriumi valitsemisalas makstakse PPAs alates 2017. aastast Ida-Virumaa ametnikele regioonitasu (250€-300€ kuus). Päästeametis makstakse alates 2016. aastast Ida-Virumaa teenistujatele samal teenistuskohal sama töö sisu eest 5% kõrgemat põhipalka võrreldes teiste

(v.a Tallinn ja Harjumaa) piirkondade teenistujate põhipalgaga. Lisaks pakutakse MTÜ-dele Ida-Virumaal erimeetmena konsultatsiooni vene keeles, et tugevdada Ida-Virumaa kodanikuühiskonda.

Haridus- ja Teadusministeerium korraldab koostöös koolijuhtide ja koolipidajatega haridustöötajatele täiendavat eesti keele õpet B2 ja C1 tasemel. Üldharidusvaldkonnas toetatakse Narva Eesti Gümnaasiumi ning Sillamäe Eesti Põhikooli õpetajate palkasid.

Rahandusministeerium on võrreldes teiste maakondadega suurendanud piirkondade konkurentsivõime tugevdamise meetmest Ida-Virumaa investeringute mahtu 8 mln € võrra ning rakendab Ida-Viru linnapiirkondade jätkusuutliku arengu meetet (perioodil 2014-2020 on meetme ERF eelarve 29 mln €).

Kultuuriministeerium toetab erinevaid lõimumis- ja kultuuritegevusi ning Virumaa pärimuskultuuri programmi.

Majandus- ja kommunikatsiooniministeerium on erimeetmetena välja toonud Teadusagentuuri RITA rakendusuuringute programmi "Maapõueressursside efektiivsemate, keskkonnasõbralikumate ja säästvamate kasutusvõimaluste väljatöötamine" ning Eesti Geoloogiateenistuse moodustamise. Üleriigiliselt rakendatakse meetet „Kohaliku omavalitsuse üksuse elamufondi arendamiseks juhtumipõhise investeringutoetuse andmise tingimused ja kord", mille tulemusena tagatakse mobiilsele tööjõule vajalike kaasaegsete ürieturuumide parem kättesaadavus piirkondades, kus esinevad turutõrked. Ida-Virumaa KOVID saavad taotluste hindamisel lisapunkte. Taotlusvoor avaneb novembris.

Justiitsministeerium viib kohtunikuabide ametikohti vastavalt pensioneerunud ametnike lahkumisele järk-järgult Narva, arendab Viru vangla võimekust politseile ametiabi andmiseks ning pakub Viru vanglas gümnaasiumiõpilastele Sisekaitseakadeemia eelkoolitust. Koostöös Siseministeeriumiga luuakse ja hoitakse käigus Ida-Virumaal töötavatele ja sinna lähetatud riigiametnikele piirkonna eripärasid tutvustavat suhtlus- ja koostöövõrgustikku. Prokuratuuriga arendatakse Ida-Virumaal ühiselt õigusteenuseid ning soodustatakse õiguskaitseametnike piirkonda roteerumist.

Aastaks 2019 plaanivad ministeeriumid viia Ida-Virumaale 248,25 riigipalgalist töökohta³. Justiitsministeerium plaanib viia Ida-Virumaale 100 töökohta (kohtute tugiteenuste keskus 68 töökohta, lisaks 30-40 töökohta haldusalast), Politsei- ja Piirivalveamet plaanib viia Ida-Virumaale 49 töökohta. Kultuuriministeerium plaanib viia Ida-Virumaale Integratsiooni Sihtasutuse SA (sh loodav Narva Eesti keele maja), mille tulemusel tekib piirkonda 29 uut töökohta.

Asukoht	Asutus	Töökohtade arv
Jõhvi	Keskkonnainspektsioon	1
	Maa-amet	2
	Maksu- ja Tolliamet	3
	Politsei- ja Piirivalveamet	7
	Sotsiaalkindlustusamet	4
	Töötukassa	17

³ Uuendatud info seisuga 5.12.2017

	Justiitsasutus (kohtute tugiteenuste keskus 68 töökohta, 30-40 töökohta haldusalast)	100
Narva	Maksu- ja Tolliamet	22
	Politsei- ja Piirivalveamet	28
	Sisekaitseakadeemia	5
	Eesti Noorsootöö Keskus	0,25
	Integratsiooni SA (sh loodav Narva Eesti keele maja)	29
	Töötukassa	11
Kohtla-Järve	Terviseamet	1
Ida-Virumaa (muu või asukoht selgumisel)	Politsei- ja Piirivalveamet (liiklusmenetlusteenistus)	14
	SA Archimedes	1
	Töötukassa	3
	Kokku (Jõhvi, Narva, muu Ida-Virumaa)	248,25

Täiendavate investeringuvajadustena töid ministeeriumid eelkõige välja enda valitsemisala investeringud, millele on riigieelarve strateegia koostamise protsessis taotletud lisaraha. Sotsiaalministeerium tõi välja vajaduse leida rahastus Ida-Viru keskhaigla aktiivravi II ehitusjärgu teostamiseks summas 23 mln €.

Siseministeeriumi valitsemisala investeringuteks on RKAS-l täiendav investeringuvajadus vähemalt 11,5 mln €.

Majandus- ja kommunikatsiooniministeerium on taotlenud lisavahendeid Tehnopoly Startup Inkubaatori tegevusplaani elluviimiseks Ida-Virumaal – summas 300 000 €.

Kultuuriministeerium nimetab lisavajadusena Narva kindluse kindlusarhitektuuri ajalugu tutvustavaks rahvusvaheliseks külastuskeskkonnaks väljaarendamise projektide omafinantseeringu katmise riikliku kaasfinantseeringu vahenditest – summas 1,4 mln €.

Rahandusministeeriumi hinnangul võib riigimajade ja asutuste väljaviimise kontekstis tekkida vajadus investeerida Jõhvi või Narva kinnisvarasse. Vajadus selgub 2017. aasta lõpuks kui valmib riigimajade detailanalüüs.

Justiitsministeerium tõi täiendava lisavajadusena välja loodava kohtute tugiteenuste keskuse personalikulude katmise 2018. aastal summas 603 516 eurot, edaspidi iga-aastaselt 516 532 eurot. Noortele suunatud Ida-Virumaa praktikaprojektile on vajalik rahastus summas 160 000 eurot.

Ministeeriumite Ida-Virumaal elluviidavate tegevuste loetelu on esitatud [lisas 3](#).

5. Programmi oodatavad tulemused

Programmi oodatavate tulemuste saavutamise hindamise aluseks on peamised majandus- ja elukeskkonda kajastavad seirenäitajad, mida on kasutatud ka Ida-Virumaa tegevuskava 2015-2020 tulemuste hindamisel:

- ettevõtlusaktiivsus kasvab ning jõuab lähemale Eesti keskmisele;

- keskmine palgatööst teenitav töötasu tõuseb ja jõuab Eesti keskmisele tasemele;
- kuni 35-aastaste elanike arv Ida-Virumaal on alates aastast 2020 suurem võrreldes 2014.a Statistikaameti rahvastikuprognosisega.

Programmi tulemuste saavutamise eelduseks on lisaks riigi tänastele Ida-Virumaa suunalistele tegevustele täiendavate tegevuste elluviimine ning olemasolevate toetusmeetmete mõju suurendamine, mis on enamasti ühetaolised üle riigi ega anna Ida-Virumaale võrreldes teiste piirkondadega piisavat eelist. Piirkonna arengu oluliseks mõjutamiseks on vajalik riigi pikemaajaline ja järjepidev tugi. Ida-Viru programmi eesmärgid peavad olema seega seatud vähemalt 10-aastaseks perioodiks. Lühemaajalised vahe-eesmärgid aitavad jälgida progressi ning hinnata vajadust tegevuste sisu ja ulatuse muutmise järele.

Programmi eelarve jaguneb majandus- ja elukeskkonna arendamise tegevuste vahel. Programmist antakse toetust ettevõtjatele, ettevõtlusorganisatsioonidele, kohalikele omavalitsustele ja piirkonna arendamisega tegelevatele ühendustele.

6. Programmi elluviimise põhimõtted

Ida-Virumaa programm on otstarbekas ellu kutsuda juhul, kui sellele eraldatakse täiendavaid vahendeid selliste tegevuste elluviimiseks, mille jaoks seni riigieelarves allikad on puudunud. Ida-Virumaa tegevuskava 2015-2020 koondab endas ülevaadet riigi ning piirkondlike partnerite kavandatud elluviidavatest tegevustest. Ida-Virumaale arengutõuke andmiseks on nende juba kavandatud tegevuste kõrval vajalik täiendav sekkumine.

Ida-Virumaa programmi täiendavate tegevuste rahastamise allikad peavad olema pikaajalised ja jätkusuutlikud. Oluliste muutuste saavutamiseks peab olema võimalik arvestada programmi vahenditega pikaajaliselt, mistõttu ei saa nende olemasolu sõltuda iga-aastastest riigieelarve läbirääkimistest.

Programmi täiendavate tegevuste väljatöötamist ja rakendamist koordineerib riik, elluviimisel on võtmeroll kohalikel omavalitsustel. Kohalikel omavalitsustel on oluline roll elukeskkonna kujundamisel. Haldusreformi järgselt suureneb kohalike omavalitsuste roll ka piirkonna arengu üldisel kavandamisel ja suunamisel. Programmist rahastatavate tegevuste määramise põhimõtted ja programmi rakendamise korra töötab välja riigihalduse minister koostöös kohalike omavalitsuste, teiste piirkonna partnerite, sh Ida-Viru Ettevõtluskeskusega, ning asjakohaste ministriumitega.

Programmi täiendavate tegevuste elluviimise panustavad lisaks riigile rahaliselt ka kohalikud omavalitsused. Programmi viiakse ellu riigi ja kohalike omavalitsuste partnerluses, kus mõlemad osapooled osalevad programmi kavandamisel, elluviimisel ning vastutavad tulemuste saavutamise eest. Olenevalt programmist rahastatavatest tegevustest ja toetuse rakendusskeemist lisandub ka kohalike omavalitsuste rahaline panus programmi elluviimisel.

Programmi täiendavad tegevused ei dubleeri ega asenda olemasolevaid toetusmeetmeid. Programmi elluviimine peab olema täiendav arengustiimul Ida-Viru piirkonnale, mis täiendab kõiki teisi meetmeid, mida riik ja kohalikud omavalitsused piirkonna majandus- ja elukeskkonna arendamiseks rakendavad. Programmist ei toetata täiendavalt investeringuid ja tegevusi, mille elluviimiseks on olemas Ida-Virumaa vajadustega arvestavad või vastavalt

kohandatavad üleriigilised toetusmeetmed. Programmi täiendava toetusega ei asendata muid riigi või kohaliku omavalitsuse investeeringuid ega tegevusi. Programmi täiendavate tegevuste täpsemal disainimisel koostöös partneritega on prioriteediks valdkondlike kitsaskohtade kõrvaldamine. Tõhusamaks piirkonna vajadustele vastamiseks on programm kavandatud olema dünaamiline, mis tähendab, et üldeesmärkide raames võivad programmi tegevused ja vahendite osakaalud olla ajas muutuvad, sõltuvalt tegelikust vajadusest, toetuste kasutuselevõtu võimekusest ning suhestumisest üleriigiliste toetusmeetmetega.

Ida-Virumaa programm tugineb Ida-Virumaa maakonna arengukavale 2014-2020 ja Ida-Virumaa tegevuskavale 2015-2020. Programmi eesmärgid ja täiendavate tegevuste fookus tulenevad olemasolevatest arengudokumentidest – maakondlikust arengukavast ning riiklikust Ida-Virumaa tegevuskavast. Arendusdokumentide uuendamisel vaadatakse üle ka programmi fookus.

7. Täiendav rahastamine

Ida-Virumaa majandus- ja elukeskkonna oluliseks parandamiseks on vaja suunata piirkonda täiendavaid vahendeid, mis annaks piirkonnale eelise võrreldes teiste Eesti piirkondadega. Soovitud tulemuste saavutamiseks on vajalik pikaajaliselt stabiilne täiendavate rahaliste vahendite eraldamine riigieelarvest.

Programmi tegevuste kavandamisel (vt [lisa 1](#)) on arvestatud programmi iga-aastaseks eelarveks 12 mln eurot, programmi järgnevate aastate eelarve lepatakse lõplikult kokku riigi eelarvestrateegia 2019-2022 koostamise protsessis.

Tegevustega alustatakse 2018. aasta II poolaastal, seetõttu on 2018. aasta tegevuste kavandamisel arvestatud eelarvega summas 3,8 mln eurot.

Ettepanekud programmi täiendavaks rahastamiseks:

1) 2018. aasta riigieelarve – 2,8 mln €

Programmi elluviimiseks on 2018. aasta riigieelarvest eraldatud 2,8 mln eurot.

2) Maavalitsuste ülesannete ümberkorraldamisega vabanevad vahendid – 1 mln €

Seoses maavalitsuste tegevuse ümberkorraldamisega vähenevad alates 2018. aastast kulud riigieelarvele ca 1 mln euro ulatuses.

Ettepanek: Suunata maavalitsuste tegevuste ümberkorraldamisega vabanevad vahendid regionaaltoetuste eelarvesse Ida-Virumaa programmi rahastamiseks.

3) Riigimaa erastamisest laekuv raha (omandireformi reservfond) – kuni 2 mln €

Käesoleval ajal laekub riigile erastamisest raha üksnes maareformi raames toimuvast maa erastamisest. Uute erastamislepingute sõlmimine lõpeb tõenäoliselt lähema 2-3 aasta jooksul (täpsustada Maa-ametiga), ent järelmaksetest laekub raha orienteerivalt kuni 2060. aastani. Uute erastamistehingute lõppemise tõttu väheneb erastamisraha laekumine lähiaastatel praegusega võrreldes umbes poole võrra. Pärast 2019. aastat väheneb erastamisraha iga-aastane laekumine umbes 4 mln eurolt ühtlaselt umbes 2,6 mln euronni 2028. aastal.

Ettepanek: Kasutada omandireformi reservfondi vahendeid tühjenevate korterelamute probleemi lahendamiseks vajalikeks tegevusteks Ida-Virumaal. Tegevuste elluviimine on seotud 2018. a veebruariks valmiva kahaneva rahvaarvuga piirkondade elamumajanduse ümberkorraldamise tegevus- ja rahastamiskavaga.

4) Põlevkivi ressursitasud

Põlevkivi ressursitasu laekub kohaliku omavalitsuse üksustele ja riigieelarvesse. Osa riigieelarvesse laekuvast rahast on seaduse alusel suunatud otse KiKile keskkonnaprogrammi rakendamiseks.

Ettepanek: Suunata kindel osa põlevkivi ressursitasudest laekuvatest vahenditest Ida-Virumaa programmi elluviimiseks. Kaaluda seni KOV eelarvesse laekuva ressursitasu osas jaotust rohkem piirkondlikul põhimõttel, mis vastaks paremini ressursikasutusest tingitud mõjude KOV piire ületavale iseloomule.

5) Täiendav taotlus riigieelarve koostamise protsessis

Programmi elluviimiseks vajalikud täiendavad vahendid, mis ei ole eelarveallikatega kaetud, taotletakse alates 2019. aastast täiendava ressursina riigieelarve ja riigieelarve strateegia koostamise protsessi raames.

8. Programmi tulemuste seire

Programmi tulemusi seiratakse regulaarselt ning ülevaade olemasolevate toetusmeetmete (vastavalt valitsuskabineti otsusele) mõju suurendamiseks astunud sammude, programmi raames ellu viidud täiendavate tegevuste ja programmi tulemuste kohta esitatakse valitsuskabinetile iga-aastaselt. Aastani 2020 esitatakse programmi seireinfo valitsuskabinetile koos Ida-Virumaa tegevuskava 2015-2020 elluviimise seirearuandega.

9. Edasine aja- ja tegevuskava programmi käivitamiseks

Ettepanek ajakava osas:

Tegevus	Vastutaja	Tähtaeg
Töögrupi moodustamine Ida-Virumaa programmi rakendamise korra väljatöötamiseks	riigihalduse minister	veebruar 2018
Ida-Virumaa programmi rakendamise korra eelnõu esitamine valitsuskabinetile	riigihalduse minister	aprill 2018
Ida-Virumaa programmi rakendamise alustamine	riigihalduse minister	juuli 2018

Töögrupi ülesandeks on täpsustada täiendavate tegevuste fookust ja töötada välja täpsemad sihtfinantseerimise ja toetuse andmise tingimused (avatud taotlemise puhul riigihalduse ministri määrusena).

Lisa 1. Programmi tegevuste indikatiivne ettepanek aastateks 2018-2019

Tegevus	Elluviija/ partner	2018 eelarve	2019 eelarve ⁴	Oodatav tulemus/mõju	Rakendamine
Tööstusettevõtluse arendamine		3,25 mln €	6,1 mln €		
Toetusmeede tööstusettevõtete investeringutele	EAS/IVEK. Kasusaajateks/taotlejateks on ettevõtted			Uute tööstusettevõtete lisandumine, uute töökohtade tekkimine tööstussektoris	Avatud taotlemine
Eesti ja inglise keele õpe ettevõtjatele ja ettevõtete võtmetöötajatele	IVEK, MISA, Eesti keele maja, Töötukassa. Kasusaajateks/taotlejateks ettevõtted			Paraneb ekspordisuutlikkus ja laienevad koostöövõimalused teiste Eesti piirkondade ettevõtetega, paraneb võimekus saada osa ettevõtjatele suunatud teabest ja koostöövõrgustikest ning suutlikkus kaasata ettevõtte arendamiseks vajalikke finantse (sh toetus- ja laenuvahendeid) ja investoreid	Sihtfin. ülesande andmisega
Ettevõtjate arengu, ekspordialane ning uute tehnoloogiate kasutuselevõttuga seotud nõustamine ja koolitus	IVEK			Suureneb piirkonna ettevõtete müügiimaht ja lisandväärtus, võimalus tegevust laiendada ja pakkuda tööd rohkematele inimestele/ kõrgema sissetulekuga töökohti	Sihtfin/ hange
Väikeettevõtlus, ettevõtluse mitmekesistamine		0,4 mln €	0,9 mln €		
KOV ettevõtlustoetuste võimendamine (samas mahus piirkonna KOVide panusega)	KOVid. Kasusaajateks/taotlejateks on ettevõtted			Ettevõtlusaktiivsuse suurenemine ning ettevõtluse mitmekesistamine, kohaliku tööjõupotentsiaali parem kasutuselevõtt	Sihtfin KOVidele, kes annavad ettevõtlustoetusi (võimalusel läbi IVEKi)
Viru Filmifondi riiklik kaasrahastamine (proportsioonis piirkonna KOVide ja ettevõtjate panusega)	IVEK/Viru Filmifond			Piirkonna ettevõtluse mitmekesistamine ja väikeettevõtluse toetamine, täiendav tulu loomemajanduses ning turismisektoriga seotud aladel nagu majutus- ja tootlustussektor. Kohaturundust toetav mõju. Võimalus kasutada piirkonna kaevandus- ja tööstuspärandit. Sünergia 2018 lõpus avatava Narva uue loomeinkubaatoriga koos Vaba Lava, restorani, näitusesaalide, co-workingspace, DIGIX (Digital Creative Media Incubator) haruinkubaatoriga.	Sihtfin.

⁴ 2019. aasta lõplik eelarve otsustatakse riigi eelarvestrateegia 2019-2022 läbirääkimiste protsessis. Tulenevalt lõplikust eelarvest võivad muutuda tegevuste mahud ja sisu.

Üle-eestilise ulatusega spordi- ja kultuuriürituste käivitamine ja arendamine	IVEK			Piirkonna ettevõtluse mitmekesistamine ja väikeettevõtluse toetamine, täiendav tulu loomemajanduses ning turismisektoriga seotud aladel nagu majutus- ja toitlustussektor. Suureneb muude Eesti piirkondade sidustatus Ida-Virumaaga.	Avatud taotlemine
Äri- ja startup-inkubaatorite tegevuse toetamine	EAS			Ettevõtlusaktiivsuse suurenemine ning ettevõtluse mitmekesistamine, ettevõtete lisandväärtuse kasvu toetamine	Avatud taotlemine (voor)
Noored spetsialistid		0,15 mln €	1 mln €		
Noore spetsialisti sisseelamistoetuse kaasrahastamine	Kasusaajaks avaliku sektori asutused (sh KOV)			Noorte spetsialistide tööleasumine avalikus sektoris Ida-Virumaal pakutaval erialastel ametikohtadel	Sihtfin. avaliku sektori asutustele
Elukeskkonna atraktiivsus		-	1 mln €		
Tühjenevate korterelamute probleemistiku toetusmeede	RM/MKM/ Kredex. Taotlejateks/ kasusaajateks on KOVid, KÜ-d			Kvalifitseeritud tööjõule atraktiivsem elukeskkond, suurem turvalisus. Kompaktsem asustus. Elanike arvule vastava eluruumide arvuga ja heas korras korterelamud.	Avatud taotlemine (voor)
Maakonna konkurentsivõime tõstmine		-	3 mln €		
Maakonna arengustrateegia oluliste tegevuste ja investeeringute elluviimine	KOVid läbi maakondliku arendus-organisatsiooni			Maakonna arengustrateegias kokku lepitud ülemaakondliku mõjuga maakonna konkurentsivõimet tõstvate investeeringute ja tegevuste elluviimine. (Ühiste teenuste arendamine, ühised investeeringud teenusvõrkude arendamiseks)	Sihtfin. läbi maakondliku arendus-organisatsiooni
KOKKU⁵		3,8 mln €	12 mln €		

Esitatud programmi tegevuste loetelu on indikatiivne. Konkreetsed tegevused ja rakendusskeemid valitakse riigihalduse ministri poolt Ida-Virumaa programmi rakendamise korra väljatöötamiseks moodustatava töögrupi töö tulemusena. Regionaalse tasandi võimalikult suure kaasatuse tagamiseks disainitakse programmi täpne rakendusskeem koostöös KOVide ja piirkondlike võtmeorganisatsioonidega. Tõhusamaks piirkonna vajadustele vastamiseks on programm kavandatud olema dünaamiline, mis tähendab, et üldeesmärkide raames võivad programmi tegevused ja vahendite osakaalud olla ajas muutuvad sõltuvalt tegelikust vajadusest, toetuste kasutuselevõtu võimekusest ning suhestumisest üleriigiliste toetusmeetmetega.

⁵ Programmi eelarve sisaldab ka rakenduskulusid tegevuste elluviimiseks. Rakenduskulude suurus täpsustatakse järgnevas etapis ning võib olla erinevatel tegevustel erinev

Programmi tegevuste elluviimise põhimõtted

Esitatud on programmi elluviimise esmased võimalikud lahendused. Konkreetsed tegevused ja rakendusskeemid valitakse riigihalduse ministri poolt Ida-Virumaa programmi rakendamise korra väljatöötamiseks moodustatava töögrupi töö tulemusena. Tõhusamaks piirkonna vajadustele vastamiseks on programm kavandatud olema dünaamiline, mis tähendab, et programmi üldeesmärkide raames võivad programmi tegevused ja vahendite osakaalud olla ajas muutuvad, sõltuvalt tegelikust vajadusest, toetuste kasutuselevõtu võimekusest ning suhestumisest üleriigiliste toetusmeetmetega.

Toetusmeede tööstusettevõtete investeringutele. Tööstusinvesteringute toetusmeede eelkõige uute (sh. välis)investeringute toetamiseks aga ka olemasolevate ettevõtete jätkuinvesteringuteks. Tingimuste ettepanek: ettevõtte tegevusala EMTAK järgi C (töötlev tööstus), abikõlblikud kulud ehitis ja seadmed, minimaalne investering kokku 500 000 eurot, toetuse määr kujundatakse meetme disainimisel, arvestades muu hulgas riigiabi andmise tingimusi. Maksimaalne toetus 1 miljonit EUR. Investeringu teostamise kohustus 2 aasta jooksul pärast rahastamisotsust (projektid, mille investeringu maht üle 10 miljonit euro - 3 aasta jooksul). Väljundnäitajaks on loodavad töökohad 2 aasta jooksul pärast investeringu teostamist - iga 50 000 EUR toetuse kohta 1 töökoht. Meetme rakendamiseks on kõige suurem kompetents EASil.

Eesti ja inglise keele õpe ettevõtjatele ja ettevõtete võtmetöötajatele. Paindliku korraldusega (nt intensiivõpe, õpe õhtuti või nädalavahetustel) ja rõhuga majandus- ja ärikeeled. Täiendab üldisema suunitlusega eesti keele õppeprogramme. Inglise keele oskus on vajalik ekspordi soodustamiseks. Pikemas perspektiivis võib osutada tulemuslikuks ka ettevõtjatele oluliste eksporditurgude keele õppe võimaldamine. Meede aitab kaasa ettevõtjate võrgustamisele. Elluviimisel on võimalikuks variandiks avatud taotlemine või hange, mille korraldajateks kas MISA, IVEK, Töötukassa või Eesti Keele Maja sihtfinantseerimise lepingu alusel. Korraldaja ülesanne on sealhulgas töötada koostöös ministeeriumiga välja toetamise tingimused ja jõuda sihtgrupini. Väljundnäitajateks on vähemalt koolitusel osalenute ja koolituse läbinute arv.

Ettevõtjate arengu, ekspordialane ning uute tehnoloogiate kasutuselevõtuga seotud nõustamine ja koolitus. Piirkonna ettevõtjatele on probleemiks vähene ambitsioonikus ja piiratud teadmised võimalustest oma toodangut eksportida ja võtta tootmises kasutusele uusi tehnoloogiaid. Tööstuse digitaliseerimine eeldab lisaks koolitustele ka ettevõttepõhist diagnostikat ja konsultatsioone. Oluline on proaktiivselt pakkuda ettevõtjatele teavet toetus- ja koostöövõimaluste kohta, samuti koolitust ja nõustamist ka vene keeles. Potentsiaalseks elluvijaks võiks olla IVEK läbi täiendava pikaajalise sihtfinantseerimise proaktiivse koordineerimise ja nõustamise võimekuse tagamiseks.

KOV ettevõtlustoetuste võimendamine (samas, või muu koefitsiendiga mahus piirkonna KOVide panusega). Programm toetab kohalikke ettevõtlustoetusmeetmeid omapoolse rahastusega, et aidata mitmekesistada piirkonna ettevõtlust ning soodustada piirkonna jaoks oluliste teenus- ja tootmisvaldkondade arengut (nt turismi ja loomemajandusega seotud teenused, vabaajateenused, piirkonna tööstusettevõtetega seotud sidustooted ja –teenused). Näiteks on Narva linn rakendanud toetusmeedet uusi töökohti loovatele ettevõtjatele, analoogiliste toetuste järele on vajadust näidanud Kohtla-Järve ja Kiviõli. Toetus eraldatakse sihtfinantseeringuna KOVidele kes ettevõtlustoetusi rakendavad. Sihtfinantseerimise eelduseks

on see, et ettevõtjate toetamine toimub avatud taotlemise põhimõttel kinnitatud toetuse taotlemise ja andmise korra alusel. Tegevuse laialdaseks rakendamiseks on otstarbekas luua keskselt toetuse andmise tingimuste näidised, mida KOVidel on võimalik kasutusele võtta. Halduskoormuse vähendamiseks tuleks tehniline töö võimalusel korraldada läbi koostööorganisatsiooni (IVEK). Toetuse andmise tingimuste koostamisel peetakse silmas otsustamise läbipaistvust ning kattuvuste vältimist olemasolevate toetusmeetmetega (sh LEADER).

Viru Filmifondi riiklik kaasrahastamine (ettemääratud proportsioonis KOVide ja ettevõtjate panusega). Ettepanek on rahastada programmist Viru Filmifondi tegevust proportsionaalselt piirkonna KOVide ja ettevõtjate panusega. Filmifondi mahu suurenedes on oluline suurendada IVEKis tööjõuressurssi filmiprojektide piirkonda toomiseks. Aastail 2013 – 2016 toetati filmide tootmist 85 000 euroga. Filmitootjad ostsid samal ajal maakonnast teenuseid 330 000 euro eest. Kohalikule panusele vastavalt võiks ka riik fondi rahastada, esialgu kuni 300 000 euroga aastas. Filmitööstusega seotud ettevõtluse olulisel laienemisel piirkonnas võib perspektiivselt suurendada ka riigipoolset rahastamist (Viru Filmifondi esildises on perspektiivse mahuna nimetatud 2,5 mln € aastas). Nii lähinaabrite (Rootsi Film I Väst) pikaajaline kui ka Ida-Viru Filmifondi lühiajaline kogemus toetavad fakti, et iga investeeritud euro kohta suunab filmitootja ca 3 eurot regiooni majandusse. Selle eest palgatakse kohalikku tööjõudu, tellitakse teenuseid kohalike ettevõtelt jms (toodete ja teenuste kasutamine tõendatakse arvetega).

Üle-eestilise ulatusega spordi- ja kultuuriürituste käivitamine ja arendamine – toetusvõimalus suure mõjuga spordi- ja kultuuriürituste korraldamiseks, mille kaasnevaks mõjuks on muude Eesti piirkondade sidustatuse paranemine Ida-Virumaaga, piirkonna ettevõtluse mitmekesistamine ja väikeettevõtluse toetamine, täiendav tulu turismisektoriga seotud aladel nagu majutus- ja toitlustussektor. Toetuse andmine on võimalik IVEKi poolt korraldatava avatud taotlemisega. Taotluste hindamisel arvestatakse prognoositava mõju ulatusega. Toetusmeetme ülesehitamisel saab kasutada Viru Filmifondi analoogiat. Maksimaalne toetus projekti kohta kuni 25 000 eurot.

Äri- ja startup-inkubaatorite tegevuse toetamine – Ida-Virumaal tegutsevate või Ida-Virumaal uusi ettevõtteid luua aitavate ettevõtlusinkubaatorite tegevustoetus. Tehnopol on kavandanud Startup Inkubaatori käivitamist, SA IVTAI on soov oma tööstusparkidesse Narva ja Jõhvi luua äriinkubaatorid. Loomemajandusele on Narva samuti inkubaator tulemas ning Digix juba plaanib seal toimetada. Toetamine läbi avatud taotlemise, mille oluliseks tulemusindikaatoriks on uute toodete ja teenuste turule tulek. Tegevus sisaldub ka Ida-Virumaa tegevuskavas 2015-2020, aga selle elluviimiseks ei ole vahendeid leitud.

Noore spetsialisti sisseelamistoetuse kaasrahastamine – ühekordse sisseelamistoetuse kaasrahastamine programmist maksimaalselt 15 000 euroga piirkonnas tööle asuva avaliku sektori (sh KOV) spetsialisti kohta, tingimusel, et vastuvõttev asutus tagab omapoolse sisseelamistoetuse programmiga samas summas. Meetme väljatöötamise eelselt tuleb teostada eelanalüüs toetust vajavate valdkondade selgitamiseks ning toetusmeetme tingimuste mõjust oodatava tulemuse saavutamiseks. Toetuse andmise eelduseks on omandatud eriala (kutse- või kõrgharidus). Eelarve juures 1 mln €, on võimalik anda ühekordne toetus ca 66 uuele spetsialistile igal aastal. Meedet on mõistlik rakendada pikaajalise rahastuse olemasolul.

Lähtetoetuse rakendamise kogemus on Sotsiaalministeeriumil eriarstide ja apteekrite osas ning haridus- ja teadusministeeriumil õpetajate osas.

Maakonna konkurentsivõime tõstmine. 2019. aastal valmivad maavalitsuste asemel maakondlikku arendusülesannet täitma asuvate maakondlike arendusorganisatsioonide poolt koostatud maakonna arengustrateegiad, mis kajastavad olulisemaid omavalitsuste üleseid tegevusi ja ülesandeid, mida on omavalitsustel mõistlik lahendada ühiselt. Toetust kasutatakse olulisemate ja tõhusamate maakonna arengustrateegias kokku lepitud ülemaakondliku mõjuga maakonna konkurentsivõimet tõstvate investeeringute ja tegevuste elluviimiseks. (Ühiste teenuste arendamine, ühised investeeringud teenusvõrkude arendamiseks).

Tühjenevate korterelamute probleemistiku lahendamise toetusmeede. Kahaneva rahvaarvuga piirkondade elamumajanduse ümberkorraldamise tegevus- ja rahastamiskava raames algatatakse 2018. aastal näidisprojektid tühjenevate korterelamute probleemi lahendamiseks KOV ja riigi koostöös. Näidisprojektide kogemuse pinnalt soovib riigihalduse minister käivitada alates 2019 laia fookusega toetusmeetme Ida-Virumaa kohalikele omavalitsustele kahaneva planeerimisega seotud elamumajanduse ümberkorralduste elluviimiseks. Toetatakse KOVide poolt elluviidavat projektipõhist tegevust, mis hõlmab KOV poolt ebaperspektiivseks määratud piirkonnast planeeringu alusel määratud perspektiivsetesse elumupiirkondadesse vahetuskorterite soetamist, vajadusel vahetuskorterite renoveerimist, kinnisvara hindamist, tehingutasusid ning kolimise tulemusena ebaperspektiivses asukohas vabanenud hoone lammutamist ning ala korrastamist. Täpsed tingimused, sh tingimused meetme kuritarvitamise riskide maandamiseks (ühiku piirhinnad, omandi tähtajalised tehingupiirangud jms), koostatakse meetme väljatöötamise käigus koostöös MKMi ja KOVidega. Tegemist on regionaalpoliitilise meetmega, mis ei kattu MKMi poolt koostatava kahaneva rahvaarvuga piirkondade elamumajanduse ümberkorraldamise tegevus- ja rahastamiskavas planeeritud muude tegevustega, vaid täiendab (loob eeldused üleriigiliste elamumajanduse toetusmeetmete aktiivsemaks kasutamiseks) neid. Meetmest ei toetata hoone tervikrekonstrueerimist. Lammutustööde toetamine kavandatavast meetmest sõltub olemasoleva (Kredex) lammutusmeetme kasutatavusest (rahaline maht ja tingimused) probleemi lahendamiseks kavandatavate muudatuste järgselt. Alates 2020 on tegevuse mahuks kavandatud 2 mln € aastas.

Lisa 2. Piirkonna omavalitsuste poolt esitatud ettepanekud toetatavateks tegevusteks

1) Majanduskeskkond

- Ida-Viru Filmifond;
- investeeringud tööstuse edendamiseks - tööstusalad ja alakasutatud alade arendamine;
- ettevõtluse toetamine – tööstusinnovatsioon, ettevõtlusega alustamine, ärikinnisvara arendamine, ettevõtlus- ja loomeinkubaatorid;
- turism – laevaliiklus reisijate veoks, väikesadamad, lennuühendused, ajaloolised objektid, seiklusturismi arendamine, piirkonna maine kujundamine.

2) Elukeskkond

- elamufond – uute elamute ehitamine ja kasutamata jäetud hoonete lammutamine;
- transpordivaldkonna arendamine – ühistransport, teed, kergliiklusteed, linnavalgustus;
- avaliku ruumi arendamine;
- haridus – riigigümnaasiumid, koolide infrastruktuur, eestikeelse hariduse kvaliteet;
- vaba aeg – kultuuri- ja meelelahutusvõimalused, spordiinfrastruktuur, raamatukogud, noortekeskused, huviharidus;
- muud teenused – perearstide kättesaadavus, sotsiaal- ja tugiteenused, meditsiini-asutuste infrastruktuur.

3) Muud tegevused

- päästevõimekuse tõstmine, politsei kohalolek, reageerimisvõimekuse tõstmine;
- Narva kui Eesti suuruselt kolmanda linna ülikoolilinnaks muutmine;
- jätkata Jõhvi kui Ida-Virumaa keskuse väljaarendamist;
- taastuvate energiakandjate osakaalu suurendamine ning munitsipaalhoonete energiatõhususe parandamine;
- keskkonna- ja terviseriskide vähendamine;
- eesti keele majade loomine, keeleõpe, lõimumine, õpilasvahetus.

4) Täiendavad tegevused, mis ei eelda otsest programmi toetust

- bürokraatia vähendamine investorite jaoks;
- liiga kõrged ja pidevalt muutuvad tasud (vaja ressursitasusid langetada või siis maksusoodustused juurutada);
- piirikaubanduse edendamine (tekitada viisavabadus 50 km tsoonis, Soomes saab maksu tagasi kui samast poest korduvost teha);
- Eesti Energia peakorteri kolimine;
- Riigimaa KOVile taotlemine ettevõtluse arendamiseks peaks olema oluliselt kiirem.

Lisa 3. Ministeeriumite vastused plaanitavate investeeringute, rakendatavate erimeetmete ning piirkonda viidavate asutuste või ametikohtade kohta

Olulisemad plaanitavad investeeringud Ida-Virumaal 2017-21	Elluviija	Elluviimise aeg	Hinnanguline maksumus	Kommentaar
Sotsiaalministeerium				
Ida-Viru Keskhaigla aktiivravi II ehitusjärgu projekteerimine	SA Ida-Viru Keskhaigla	2017	780 000	
Narva haigla erakorralise meditsiini osakonna renoveerimise ja võrgustumise toetamine	SA Narva Haigla	2017	1 000 000	2016. a maksti SA Narva Haiglale 1 mln eurot toetust.
Esmatasandi tervisekeskuste loomine Ida-Virumaa tõmbekeskustesse	SA Ida-Viru Keskhaigla Järve projekt; SA Ida-Viru Keskhaigla Ahtme projekt; SA Sillamäe Haigla; OÜ Corrigo; SA Narva Haigla; SA Kirde Kohalik Haigla; Kiviõli Linnavalitsus; OÜ Narva Perearstikeskus	2018-2020	14 411 277 (sellest 7 875 781 ERF)	Vabariigi Valitsuse 8. septembri 2016 korraldusega nr 301 "Euroopa Regionaalarengu Fondi meetme 2.4 tegevuse 2.4.2 "Investeeringute toetamine esmatasandi tervisekeskuste infrastruktuuri tõmbekeskustes, tagades kättesaadavad ja mitmekülgsed esmatasandi teenused" kinnitati investeeringute kava. Investeeringute kava kohaselt toetatakse 8 Ida-Viru maakonna projekti. Projektide kogumaksumus on 14 411 277 eurot, millest ERF toetus 7 875 781 eurot [SA Ida-Viru Keskhaigla Järve projekt 4 589 440 eurot (2020); SA Ida-Viru Keskhaigla Ahtme projekt 2 520 741 eurot (2020); SA Sillamäe Haigla 1 575 648 eurot (2018); OÜ Corrigo 1 959 260 eurot (2018); SA Narva Haigla 987 628 eurot (2019); SA Kirde Kohalik Haigla 886 899 eurot (2018); Kiviõli Linnavalitsus 1 032 615 eurot (2018); OÜ Narva Perearstikeskus 859 046 eurot (2018)].
Erihooldekodude loomise toetamine	AS Hoolekandeteenused	2017-2019	1 766 508	Vabariigi Valitsus kinnitas 12. jaanuaril 2017. a korraldusega "Euroopa Regionaalarengu Fondi meetme 2.5 "Hoolekande taristu arendamine, keskkonna kohandamine puuetega inimeste vajadustele vastavaks" tegevuse 2.5.1 "Erihoolekandetasutuste reorganiseerimine" investeeringute kava kinnitamine"

				investeeringute kava. Investeeringute kava kohaselt toetatakse seniste hooldekodude reorganiseerimisel Ida-Virumaale 24 ööpäevaringse (Kohtla-Järve) ning 30 kogukonnas elamise (20 Jõhvi, 10 Kohtla-Järve) teenuskoha rajamist. Sõmera Kodu reorganiseerimine: kogukonnas elamise üksused 2017, ööpäevaringse teenuse üksus 2019; Võisiku Kodu reorganiseerimine: kogukonnas elamise üksus 2017.
Siseministeerium				
Eesti Vabariigi idapiiri väljaehitamine sh selle tehnilise valvesüsteemi loomine ja haldamine	PPA	2015-21	79 940 000*	Tegemist on Vabariigi Valitsuse poolt langetatud rahastamisotsustega. Arvestades, et ehitushanked viiakse läbi 2018. aastal ning tulenevalt ehitusturu kõrgetest hindadest käesoleval aastal võib piiriehituseks vajaminev eelarve kasvada olulises mahu. Analüüsimisel on, milline on täiendav rahaline vajadus piiri väljaehitamiseks.
Piirkondliku politseitöö ressursi suurendamine	PPA	Alates 2018	604 000 (maksumus toodud 2018. aasta kohta)	Tapa 24/7 täiendav patrull (214 441€ tööjõukulu ja 33 982€ majandamiskulu); piirkonnapolitseitöö suurendamine ja 9 piirkonna-politseinikku (2018. aastal: 185 329€ tööjõukulu aastas, 79 349€ majandamiskulud (edasistel aastatel majandamiskulu 24 433€), varustuse ja maismaasõidukite kulu 91 179€).
Kiirreageerimisvõimekuse suurendamine Ida prefektuuris 25-liikmelise üksuse võrra	PPA	2017-2021	5 385 000	Maksumus on 2017–2021 kohta.
Sisekaitseakadeemia Narva kolledž	SKA	2017-2020	14 073 000	Ehituse raha on planeeritud Rahandusministeeriumi sihtotstarbelisest reservist (sealhulgas kaheksarajaline ujula ka avalikuks kasutamiseks).
Majandus- ja kommunikatsiooniministeerium				
Kohtla-Järve tööstuspark taristu ehitus	SA Ida-Virumaa Tööstusalad	2017	2 900 000	Toetuse osa projektist kajastatud ka Rahandusministeeriumi tegevustes (toetus piirkondade konkurentsivõime tugevdamise investeeringuteks)

Kiviõli Ettevõtlusala taristu ehitus	SA Ida-Virumaa Tööstusalad	2017	400 000	Toetuse osa projektist kajastatud ka Rahandusministeeriumi tegevustes (toetus piirkondade konkurentsivõime tugevdamise investeeringuteks)
Narva Kulgu Tööstuspark taristu ehitus	SA Ida-Virumaa Tööstusalad	2017	2 100 000	Toetuse osa projektist kajastatud ka Rahandusministeeriumi tegevustes (toetus piirkondade konkurentsivõime tugevdamise investeeringuteks)
T1 km 183-184,5 Sillamäe raudtee eritasandiline ristumine	Maanteeamet	2017-18	10 000 000	
TEN-T transiitteede rekonstrueerimistööd Narvas (Tallinna maantee rekonstrueerimine Narvas ja Narva linna sissesõidu ilme muutmine)	Narva Linnavalitsus	2017-18	7 000 000	
T3 km 67,1-75,3 Vilusi-Raja küla teelõigu rek (Mustvee)	Maanteeamet	2016-17	2 800 000	
Stationsaarse läbivalgustusseadme soetamine Narva raudtee piiripunktis	Maksu- ja Tolliamet	2016-17	3 000 000	
Tapa-Narva raudtee rekonstrueerimine	AS Eesti Raudtee	2018-20	8 000 000	
Narva linna bussi- ja raudteejaama arendus	Narva Linnavalitsus ja AS Eesti Raudtee	2016-18	1 600 000	
Rahandusministeerium				
Põlevkivi Kompetentsikeskus	Tallinna Tehnikaülikool	2016-2019	700 000	Toetus regionaalsete kompetentsikeskuste põhitegevuse arendamiseks
Valaste joa trepistiku ja matka-õpperaja rajamine	Kohtla Vallavalitsus	2016-2018	339 540	Toetus piirkondade konkurentsivõime tugevdamise investeeringuteks
Aidu veespordi- ja vabaajakeskuse arendamine	Sihtasutus Aidu Veespordikeskus	2017-2019	3 727 929	Toetus piirkondade konkurentsivõime tugevdamise investeeringuteks
Kiviõli Seikluskeskuse pereturismitooted	Sihtasutus Kiviõli Seiklusturismi Keskus	2016-2018	1 499 863	Toetus piirkondade konkurentsivõime tugevdamise investeeringuteks
Piirikindluse avastuskeskuse avamine	Sihtasutus Narva Muuseum	2015-2019	3 543 774	Toetus piirkondade konkurentsivõime tugevdamise investeeringuteks

Tulivee salapiiritusemuuseum ja kontserdikeskus	Trogar OÜ	2017-2019	465 800	Toetus piirkondade konkurentsivõime tugevdamise investeeringuteks
Järve tööstuspargi juurdepääsu renoveerimine (Ehitajate tn osas)	Kohtla-Järve Linnavalitsus	2017-2018	1 360 000	Toetus piirkondade konkurentsivõime tugevdamise investeeringuteks
Kiviõli Ettevõtlusala (25 ha) taristu rajamine	Sihtasutus Ida-Virumaa Tööstusalade Arendus	2016-2019	426 167	Toetus piirkondade konkurentsivõime tugevdamise investeeringuteks
Kohtla-Järve Tööstuspark 80 ha taristu rajamine	Sihtasutus Ida-Virumaa Tööstusalade Arendus	2016-2019	2 584 337	Toetus piirkondade konkurentsivõime tugevdamise investeeringuteks
Narva Kulgu Tööstuspark (Narva Logistika ja Tööstuspargi 2 etapp) 60 ha taristu rajamine	Sihtasutus Ida-Virumaa Tööstusalade Arendus	2016-2019	1 897 198	Toetus piirkondade konkurentsivõime tugevdamise investeeringuteks
Sillamäe linna ajaloolise keskuse merele avamine läbi Mere pst rekonstrueerimise	Sillamäe Linnavalitsus	2015-2017	1 453 389	Toetus piirkondade konkurentsivõime tugevdamise investeeringuteks
Kreenholmi Tekstiilimaailm	Varesesaar OÜ	2017-2019	3 590 053	Toetus piirkondade konkurentsivõime tugevdamise investeeringuteks
Sillamäe rannapromenaadi rajamine	Sillamäe Linnavalitsus	2018-2021	2 318 673	Toetus piirkondade konkurentsivõime tugevdamise investeeringuteks
Narva linnapiirkonna jalg- ja jalgrattateede võrgustiku rajamine, I etapp	Narva Linna Arenduse ja Ökonoomika Amet	2017-2019	3 934 797	Toetus Ida-Virumaa linnapiirkondade jätkusuutliku arengu tagamiseks
Ahtme mnt kergliiklustee rajamine	Kohtla-Järve Linnavalitsus	2014-2017	203 294	Toetus Ida-Virumaa linnapiirkondade jätkusuutliku arengu tagamiseks
Järve küla jalg- ja jalgrattatee rajamine	Kohtla Vallavalitsus	2015-2017	176 815	Toetus Ida-Virumaa linnapiirkondade jätkusuutliku arengu tagamiseks
Puru tee läbimurde ja seonduva taristu rajamine	Jõhvi Vallavalitsus	2014-2018	1 938 387	Toetus Ida-Virumaa linnapiirkondade jätkusuutliku arengu tagamiseks
Pimeaia pargi rekonstrueerimine, II etapp	Narva Linna Arenduse ja Ökonoomika Amet	2016-2018	887 487	Toetus Ida-Virumaa linnapiirkondade jätkusuutliku arengu tagamiseks
Narva-Jõesuu sadama teenuste arendamine	Narva- Jõesuu Linnavalitsus	2015-2018	250 000	Interreg Kesk-Läänemere programm

Narva sadama teenuste arendamine	Narva Linnavalitsus	2015-2018	168 025	Interreg Kesk-Läänemere programm
Toila sadama teenuste arendus	Virumaa Väikesadamate Ühendus MTÜ	2015-2018	390 316	Interreg Kesk-Läänemere programm
Narva kindluse väljaarendamise kindlusarhitektuuri ajalugu tutvustavaks rahvusvaheliseks külastuskeskkonnaks	SA Narva Muuseum	2018-2021	2 493 061	ENI Eesti-Vene programm
Narva jõe promenaadi erandamise III etapp	Narva Linnavalitsus	2018-2021	1 657 184	ENI Eesti-Vene programm
Vasknarva väikesadama arendamine	Alataguse Vallavalitsus	2018-2021	413 021	ENI Eesti-Vene programm
Kohtla-Järve spordihoone rajamine	Kohtla-Järve linn	2018-2020	3 000 000	Toetus 2018. a riigieelarvest
Maaeluministeerium				
3 LEADER tegevusgrupi piirkondliku arengu strateegiate ellurakendamine Ida-Virumaal.	MTÜd Peipsi-Alataguse Koostöökoda; Virumaa Koostöökogu; Kirderanniku Koostöökogu	2016-23	7 861 699	LEADER tegevusgrupid rakendavad oma piirkonna kohaliku arengu strateegiaid 2016. aasta algusest alates.
EMKFi 2014–2020 meetmete "Kogukonna juhitud kohaliku arengustrateegia rakendamine" ja "Koostöötegevused" raames Virumaa ja Peipsi kalanduspiirkonna kohalikku arengustrateegiate rakendamine	Virumaa Rannakalurite Ühing; Peipsi Kalanduspiirkonna Arendajate Koda	2016-23	7 282 239	
Maaparandushoid Ida-Virumaal	Põllumajandusamet	2017-2021	250 000	
Haridus - ja teadusministeerium				
Narva Riigigümnaasiumi võimlate ja ühiselamu (kaalumisel) väljaehitus				Koolivõrguprogrammi raames
Investeeringud Kohtla-Järve riigigümnaasiumi rajamiseks		2017-2019	5 000 000	Koolivõrguprogrammi raames
Investeeringud Narva kahe riigigümnaasiumi rajamiseks		2017-2021	12 800 000	Koolivõrguprogrammi raames

Jõhvi kutseõppeasutuse remont				kutseharidusvaldkonnas on Ida-Virumaal põhitähelepanu koolide ühendamise protsessil
Kultuuriministeerium				
Narva Vaba Lava rajamine	SA Vaba Lava/riigieelarve	2016-2020	1 525 000	summa kokku
Visuaalse multimeedia keskus Objekt	Narva Loomeinkubaator/ ERF	2016-2019	1 000 000	summa kokku
Narva Aleksandri Kiriku renoveerimistöde laenumaksete tasumine	SA Narva Aleksandri Kirik/riigieelarve	2017	282 000	summa kokku
Narva kindluse väljaarendamise kindlusarhitektuuri ajalugu tutvustavaks rahvusvaheliseks külastuskeskkonnaks projektide välisrahastuse omafinantseeringu katmine riigieelarvelise kaasfinantseeringuna	Narva Muuseum	2016-2017	272 000	summa kokku
Keskkonnaministeerium				
Kukuruse kaevandamisjäätmeheidla korrastamine		2015-2020	9 700 000	
Purtse jõe ja selle valgala puhastamine		2016-2022	21 132 000	
Kaitseministeeriumi vastus on AvTS § 35 lg 1 p 3 (1) alusel asutusesiseseks kasutamiseks				

Ida-Virumaa vajadustest lähtuvad olemasolevad erimeetmed	Elluviija/ Väljatöötaja	Elluviimise aeg	Hinnanguline maksumus	Kommentaar
Sotsiaalministeerium				
Pakutakse täiendavate tööturuteenuste ja töökoha loomise toetust Ida-Virumaa suurkoondamistele reageerimiseks, et aidata tööle piirkonnas töö kaotanud inimesi ja vähendada kõrget regionaalset tööpuudust	Eesti Töötukassa / SoM	2016-2018	1 849 705	Tegevuse elluviimine toimub "Heaolu arengukava 2016–2023" alaeesmärgi 1 kaudu. Tegevuse rahastamine toimub Euroopa Globaliseerumisfondi vahenditest ja tööhõiveprogrammi eelarvest. Tegemist on ajutise erimeetmega, mida osutatakse kuni 31.12.2018. Tegevuse elluviimise 2016. a kulu oli 246 624 eurot.

Töökoha loomise toetus	Eesti Töötukassa / SoM	2016-2018	5 819 508	Tegemist on ajutise erimeetmega, mida osutatakse kuni 31.12.2018. Tegevuse 2017. a eelarve on hinnanguliselt 2 544 430 eurot ja 2018. a eelarve 2 890 758 eurot. 2016. a eeldatav kulu oli 384 320 eurot.
Siseministeerium				
Regioonitasu maksmine Ida-Virumaa ametnikele (250€-300€ kuus)	PPA	alates 2018	3 535 000	summa 2018 aasta kohta
Ida-Virumaa teenistujatele makstakse samal teenistuskohal sama töö sisu eest 5% kõrgemat põhipalka võrreldes teiste (v.a Tallinn ja Harjumaa) piirkondade teenistujate põhipalgaga	PÄA	alates 2016	192 000	summa aasta kohta
Ida-Virumaal pakutakse Kodanikuühiskonna Sihtkapitali poolt MTÜ-dele konsultatsiooni vene keeles, et tugevdada Ida-Virumaa kodanikuühiskonda	KÜSK			
Majandus- ja kommunikatsiooniministeerium				
Teadusagentuuri RITA rakendusuringute programm "Maapõueressursside efektiivsemate, keskkonnasõbralikumate ja säästvamate kasutusvõimaluste väljatöötamine"	ETAG	2017-2020	1,5 mln eur	
Meede „Kohaliku omavalitsuse üksuse elamufondi arendamiseks juhtumipõhise investeringutoetuse andmise tingimused ja kord", mille tulemusena tagatakse mobiilsele tööjõule vajalike kaasaegsete üürieluruumide parem kättesaadavus piirkondades, kus esinevad turutõrked. Ida-Virumaa KOVid saavad taotluste hindamisel lisapunkte. Taotlusvoor avaneb novembris.	KredEx	2017	60 mln eur	
Eesti Geoloogiateenistuse moodustamine	MKM	2018	2,5 mln eur	

Haridus - ja teadusministeerium				
Koostöös koolijuhtide ja koolipidajatega haridustöötajatele täiendava eesti keele õppe korraldamine B2 ja C1 tasemel	HTM	pidev	110 000	
Üldharidusvaldkonnas toetatakse Narva Eesti Gümnaasiumi ning Sillamäe Eesti Põhikooli õpetajate palkasid.	HTM			
Kõrgharidusvaldkonnas on HTMi ning Tallinna Tehnikaülikooli ja Tartu Ülikooli vahel aastateks 2016–18 sõlmitud halduslepingus ülikoolile pandud kohustus toetada regionaalarengut, pakkudes võimalusi tasemeõppes ja täiendkoolituses ning teadus- ja arendustegevustes osalemiseks Ida-Virumaal. Toetatakse Tartu Ülikooli Narva Kolledži piirkondlikke tegevusi, mis aitavad kaasa lõimumispoliitika eesmärkide täitmisele.	Tartu Ülikool, Tallinna Tehnikaülikool			
Kultuuriministeerium				
Narva eesti keele maja tegevustoetus	KUM/MISA/riigieelarve	Alates 2018	1 000 000	summa aasta kohta
Vähelõimunud püsielanike ja uussisserändajate nõustamiskeskus Narvas	KUM/MISA/ESF	2014-2022	290 000	summa kokku
Ida-Virumaa eraõiguslike etendusasutuste ja Narva sümfooniaorkestri tegevustoetus	KUM/riigieelarve	pidev	100 000	summa aasta kohta
Narva Eesti Maja tegevustoetus	KUM/riigieelarve	pidev	10 000	summa aasta kohta
ERR Narva raadio- ja telestuudio, uudiste korrespondentpunkt ja rus.err.ee korrespondent	KUM/ERR/riigieelarve	pidev	160 000	summa aasta kohta
Virumaa pärimuskultuuri programm	KUM/Rahvakultuuri Keskus/riigieelarve	2015-2019	30 000	summa aasta kohta
Narva kunstiresidentuur	KUM/EKA/riigieelarve	pidev	50 000	summa aasta kohta

Jõhvi kontserdimaja ja kino Amadeus toetamine	KUM/Eesti Kontsert/ riigieelarve	pidev	270 000	summa aasta kohta
Narva Muuseumi SA toetamine	KUM/riigieelarve	pidev	220 000	summa aasta kohta
Justiitsministeerium				
Kohtunikuabide ametikohtade (9) viimine Narva vastavalt pensioneerunud ametnike lahkumisele	JuM	2016-...	olemasolevatest vahenditest	
Arendatakse välja Viru vangla võimekus politseile ametiabi andmiseks	JuM	2017-2021	30 500	
Gümnaasiumiõpilastele tehakse Viru vanglas Sisekaitseakadeemia eelkoolitus	JuM; kaasvastutaja: SKA	2017-2021	118 750	
Luuakse ja hoitakse käigus Ida-Virumaal töötavatele ja sinna lähetatud riigiametnikele piirkonna eripärasid tutvustav suhtlus- ja koostöövõrgustik	JuM; kaasvastutajad: SiM, Ida-Viru MV; RM	2017-2021	122 160	
Õigusteenuste arendamine Ida-Virumaal ning õigukaitseametnike piirkonda roteerumise soodustamine	Prokuratuur; kaasvastutaja: JuM	2015-2020	273 640	

Täiendavad investeeringuvajadused/tegevused, millele hetkel puudub eelarveline ressurss	Elluviija/ Väljatöötaja	Rakendamise periood	Hinnanguline maksumus	Kommentaar
Sotsiaalministeerium				
Ida-Viru kesksaigla aktiivravi II ehitusjärgu teostamine	SA IVKH / SoM	2018-2020	23 000 000	Võimalik rahastus struktuuritoetuste rakenduskava muudatuste abil. Eesmärk on struktuurivahendite ümbertõstmise tagamiseks Ida-Viru kesksaigla investeeringu katteallikas.
Siseministeerium				
Sillamäe ühishoone (politsei ja pääste)	RKAS	2017-2020	2 310 000	0,230 mln € osas rahastus olemas (projekteerimine)

Kohtla-Järve ühishoone (politsei, pääste, võimalik ka kriminaalhooldus)	RKAS	2018-2021	4 210 000	rakendamise periood ca 3 aastat raha eraldamisest
Kiviõli ühishoone (politsei ja pääste)	RKAS	2018-2021	2 020 000	rakendamise periood ca 3 aastat raha eraldamisest
Narva kordon	RKAS	2017-2020	3 000 000	rakendamise periood ca 3,25 aastat raha eraldamisest
Kodakondsus-lepingu piloteerimine tuhandele Eesti kodakondsust taotleda soovivale isikule, kes on seaduslikul alusel Eestis elanud vähemalt viis aastat ja kes vastavad kodakondsuse saamiseks esitatud nõuetele.	Täpsustamisel	2018–2021	ca 2 700 000	Tegemist on piloteeritava lepinguga, mille püsirahastuse vajadus selgub piloteerimise tulemusena. Hetkel rahastus puudub. Täpsustamisel on vastutav asutus, kes hakkab lepingute võimaldamiseks vajaliku süsteemi väljatöötamise ja hilisema rakendamisega tegelema.
Majandus- ja kommunikatsiooniministeerium				
RESi lisataotlus Tehnopol Startup Inkubaatori tegevusplaani elluviimiseks Ida-Virumaal	Tehnopol	2018-2021	300 000	
Kultuuriministeerium				
Narva kindluse väljaarendamise kindlusarhitektuuri ajalugu tutvustavaks rahvusvaheliseks külastuskeskkonnaks projektide omafinantseeringu kulude katmine riikliku kaasfinantseeringu vahenditest	Narva Muuseum	2018-2021	1 419 000	summa kokku
Justiitsministeerium				
Ida-Virumaa praktikaprojekt (noorte arendamine ja Ida-Virumaa tutvustamine). Investeering sisaldab praktikatasu ja ööbimiskulusid	Prokuratuur ja Ida-Prefektuur	2016-2020	160 000	
Kohtute tugiteenuste keskuse loomise personalikulud	Justiitsministeerium	2018	603 516	2018. a vajadus 603 516, iga järgnev aasta 516 532 eurot
Haridus- ja teadusministeerium				
Ühendatud Ida-Virumaa kutsehariduskeskus	HTM	2017-2020	850 000	Tegemist on õppekohtade ja praktikabaasi moderniseerimisega, sh tehnoloogiliste seadmete hankimisega

TTÜ Virumaa kolledži kompetentsikeskuse arendamine	TTÜ Virumaa kolledž		Vastavalt Ida-Virumaa programmi võimalustele	
Piirkonna arengusse panustavate teadusuuringute läbiviimine	TTÜ Virumaa kolledž; TÜ Narva kolledž		Vastavalt Ida-Virumaa programmi võimalustele	uuringute alla võiksid kuuluda näiteks maavarauuringud, keskkonnauuringud, muu teadus- ja arendustegevus, mis aitaks kaasa piirkonna konkurentsivõime tõusule